

Sedmé komnaty

Kapitola třetí

Pojednává o velkých účincích, jež tato modlitba přináší. Je třeba jim věnovat pozornost a péči, protože se podivuhodně liší od účinků minulých způsobů modlitby.

1 Řekli jsme tedy, že onen motýlek již zemřel, s velkou radostí, protože konečně našel pokoj a protože v něm žije Kristus. Podívejme se, jaký je následně jeho život, či jaký je rozdíl mezi životem předchozím a nyníjším, neboť podle účinků rozpoznáme, zda skutečně dotyčná osoba obdržela zmíněný dar. Nakolik mohu posoudit, toto jsou účinky:¹

2 Prvním je sebezapomnění: takové, že se jí zdá, že už opravdu neexistuje, jak bylo řečeno, protože je celá proměněná, takže se nepoznává a nemyslí na nebe, které ji čeká, ani na život ani na čest, protože ji zajímá jen Boží čest. Zřejmě to způsobila slova Jeho Veličenstva, když řeklo, že se má starat o jeho záležitosti a On se bude starat o ty její.² A tak se nezajímá o to, co by se mohlo stát a žije ve zvláštním zapomnění, připadá jí, jak jsem řekla, že už nechce být v ničem ničím, leda tam, kde si všimne, že může napomoci k růstu slávy a cti Boží - za to by klidně položila život.

3 Nechápejte to tak, dcery, že se nestará o jídlo a o spánek, i když jí to velice trápí a dělá všechno, k čemu ji zavazuje její stav. Mluvíme tu o vnitřních věcech, neboť o vnějších se tu dá říct jen málo, protože duše se zrovna trápí, že její vlastní síly jsou jí tu sotva co platné. Ale na to, na co ve službě našemu Pánu stačí, by za nic na světě nezanedbala.

4 Druhým znamením je veliká touha trpět, ale taková, jež v ní nebudí neklid. Touha těchto duší, aby se v nich děla vůle Boží jde do krajnosti: vše, co Jeho Veličenstvo činí, považují za dobré. Kdyby si přál, aby trpěla, nešť, pokud ne, nezblázní se z toho, jak se jí dříve zdávalo.

5 Tyto duše jsou mimoto, když jsou pronásledovány, naplněny velkou vnitřní radostí. Zachovávají si také mnohem větší pokoj než dosud a necítí žádné nepřátelství vůči těm, kdo jim ubližují nebo si přejí uškodit. Naopak vůči nim cítí jakousi zvláštní lásku, takže pokud vidí, že takoví lidé něčím trápí, mají s nimi soucit a jak jen mohou, chtěly by je z trápení vysvobodit a ochotně je předkládají Bohu a klidně by přišly o některé milosti, jež jim Jeho Veličenstvo uděluje, jen aby se jich dostalo těmto, aby neuráželi našeho Pána.

6 Co mě nejvíce ze všeho zarazí je toto: viděly jste, jak se dříve tyto duše trápily a rmoutily touhou zemřít a těšit se z našeho Pána – nyní je jejich touha sloužit mu a chválit ho a jak jen lze být nápomocny ostatním duším tak veliká, že už nejen netouží zemřít, ale žít po mnoho dalších let a snést ohromná trápení, jen aby Pán byl byt' jen o trochu více chválen. A i kdyby měly jistotu, že až jejich duše opustí tělo, bude se těšit z Boha, nevíšimaly by si toho a nemyslí ani na slávu svatých v nebi, netouží po ní. Vidí svou slávu v možnosti pomoci Ukřižovanému, zvláště, když vidí, jak je urážen a jak málo lidem jde skutečně jen o jeho čest, bez starostí o další záležitosti.

7 Je pravda, že někdy na to duše znovu zapomene a vrací se jí toužebné přání moci se radovat Boha a opustit toto vyhnání, zvláště když vidí, jak málo mu dokáže sloužit, avšak poté se opět vrací do předchozího stavu a spokojená, že má při sobě Boha, nabízí Jeho Veličenstvu svoje přání žít, jako nejvzácnější dar, který mu může dát.

Nemá žádný strach ze smrti, má ji za něžné uchvácení. A to proto, že ten, který jí dříve vnukal tato mučivá přání, jí nyní dává touhy jiné. Ať je navždy požehnán a chválen.

8 Nakonec tedy takové duše netouží po duchovních darech a zážitcích, neboť při sobě mají samotného Pána a je to Jeho Veličenstvo, které v nich nyní žije. Je jasné, že jako jeho život nebyl než trvalé trápení, tak to učiní i s naším životem, alespoň tedy touhou, protože ve všem ostatním s námi zachází jako se slabými tvory, i když klidně zasáhne svou mocí, vidí-li, že je nám toho zapotřebí.

Provází je veliká oprostěnost³ ode všeho a touha být buď samy nebo se zabývat něčím, co je ku prospěchu ostatních duší. Žádné vyprahlosti ani vnitřní trápení, nýbrž s něhou se upamatovává na

¹ Jen první a druhý účinek je dobře odlišený, ostatní trochu zanikají mezi různými odbočkami a poznámkami, jimiž doplnila tuto kapitulu. Pokusme se o výčet účinků: sebezapomnění (2), touha trpět (4), velká vnitřní radost (5), velká touha sloužit Bohu a touha žít (6), oprostěnost ode všeho (8), neobává se nástrah ďábla (10). Srov. T. Alvarez, pozn. 1 na s. 1021 in TERESA DE JESUS, *Obras completas*, Burgos 1990⁶.

² Už zmíněnou v 7H 2,1, viz též *Rel 35*

³ *desasimiento de todo* – odstup, odloučenost

našeho Pána a nepřeje si než vzdávat mu chvály a když na to pozapomene, sám Pán ji probouzí způsobem, o němž byla řeč,⁴ a ona vidí zcela jasně, že tento impuls, či jak to pojmenovat, pochází z hlubin duše, jak jsme řekli, když jsme mluvily o velmi jemných Božích podnětech.⁵ Zde přichází s velikou sladkostí, avšak nemají původ ani v mysli ani v paměti ani v ničem, co by bylo možno rozpoznat jako dílo duše samotné. Jde o jev tak běžný a častý, že ho bylo možné dobře pozorovat. Jako plamen oheň nemůže klesat, ale musí stoupat, ať by byl sebevětší, tak je tomu zde i s tímto vnitřním hnutím, které stoupá ze středu duše a probouzí mohutnosti.

9 Kdyby na této cestě modlitby neměl být jiný užitek, než že pochopíme onu zvláštní Boží péči o nás, se kterou se nám sděluje a prosí nás (myslím si totiž, že to je opravdu druh prosby), abychom byli s ním – jistě bychom byli přesvědčeni, že pro tyto tak něžné a pronikavé doteky lásky se vyplatila všechna ta trápení, jež jsme museli snášet.

Myslím, že jste to, sestry, zakusily, protože kdo dospěje k modlitbě spojení, toho si Pán takto vede, jestliže nezanedbává jeho přikázání. Když se vám to tedy přihodí, pamatujte, že to pochází z onoho vnitřního příbytku v naší duši, kde přebývá Bůh, a velice chvalte Boha, neboť od něj vychází ono poselství, onen láskyplný list, jehož jedinečné písmo je čitelné jen pro vás samotné a jen vy porozumíte, co se v něm po vás žádá.⁶ V žádném případě nezanedbejte odpověď Jeho Veličenstvu, i kdybyste se právě navenek zabývaly konverzací s nějakými lidmi, bude se vám totiž často přiházet, že vám náš Pán udělí tuto skrytou milost na veřejnosti. A protože vaše odpověď má být vnitřní, je velice snadné ji v takové situaci dát vnitřním projevem lásky či jako svatý Pavel říci: *Co si, Pane, přejete, abych udělala?* Pán vás bude učit mnoha způsobům, jak se mu zalíbit. Je to pro nás dobrá příležitost, protože chápeme, že on nás poslouchá a jeho jemný dotek duši téměř vždy disponuje k ochotě udělat cokoli, co se po ní žádá.

10 Bylo tedy řečeno, co odlišuje tyto komnaty:⁷ téměř nikdy se tu nezakouší vyprahlost nebo vnitřní neklid jaký se občas zakoušel v předchozích komnatách. Duše je naopak téměř stále klidná. Neobává se, že by ďábel mohl onu vznešenou milost napodobit: je pevně přesvědčena, že jejím původcem je Bůh, protože jak bylo řečeno⁸, se smysly a mohutnostmi to nemá nic do činění, je to Jeho Veličenstvo, které se zde zjevilo duši a uvedlo ji do svého příbytku a ďábel se sem, podle mého názoru, neodvážil vstoupit, Pán by mu to nedovolil. A všechny milosti, kterých tu duše nabývá, jak jsem řekla,⁹ se dějí bez jakéhokoliv příspěví samotné duše, krom naprostého odevzdání se Bohu, což už učinila.

11 Vše, čím tu Bůh duši prospívá a učí ji, se děje v klidu a bez hluku. Jako když Šalomoun stavěl chrám a mělo se to dít zcela bez hluku.¹⁰ Právě tak v tomto Božím chrámě, v tomto Božím příbytku se On sám a duše jeden z druhého radují v převelikém tichu. Rozum nemá žádné důvody, aby se znepokojoval a cokoli hledal, neboť Pán, jenž ho stvořil si přeje, aby si nyní odpočal a maličkou škvírkou nahlížel, co se tu děje. Občas také nevidí vůbec, ale jen na docela malou chvíli, protože podle mě se tu naše schopnosti neztrácí, ale jsou nečinné a jako omámené.

12 Co mě tu překvapuje, je že duše, jež sem dospěla, přichází o všechna vytržení a pokud je snad má, je to jen zřídkka a ne na veřejnosti jak se dříve často stávalo a nikdy s oním unešením a duchovními vzlety jako tehdy. Nevedou ji k tomu ani předtím spolehlivě zabírající podněty jako pohled na obraz probouzející zbožnost, poslech kázání (které ve skutečnosti skoro neslyšela) či hudby – dříve to všechno ubohého motýlka znepokojovalo, rozrušovalo a podněcovalo k vzletu. Nyní - snad, že nalezl odpočinek, snad že v tomto příbytku viděl tolik zázraků - ničemu se nediví. Snad i proto, že se necítí osamocený jako dříve, ale těší se z tak milé společnosti. Konečně, sestry, aniž bych znala příčinu, poté, co Pán duši začal obdařovat milostmi této komnaty a uvedl ji do ní, duše pozbyla své velké slabosti, jež jí přinášela tolik trápení a již nebyla schopna se zbavit. Možná ji Pán posílil, rozšířil a učinil schopnější. Anebo chce veřejně ukázat, co dosud činil těmto duším ve skrytosti, s úmyslem, který zná pouze On, neboť úsudky Jeho Veličenstva přesahují vše, co jsme schopni si na této zemi představit.

13 Tyto a další dobré účinky, které jsme zmínili v souvislosti s předchozími stupni modlitby, Bůh duši uděluje, když ji se sebou sjednocuje, a to s oním polibkem, o nějž nevěsta žádala, neboť věřím, že její

⁴ 6H 2

⁵ Srov. 6H 11,2 a 6H 2,1

⁶ Další část tohoto odstavce byla rekonstruována podle poznámek o. Graciána a fr. Luise a dalších, v rukopisné podobě se nezachoval. Rekonstrukci přejímáme z moderní španělské edice díla připravené T. Alvarezem.

⁷ zde v č. 8

⁸ 7H 2,3,10

⁹ 7H 5-6,9

¹⁰ 1 Kr 6,7

prosba je tu vyslyšena. Zde se zraněná laň napájí vodou v hojnosti. Zde se raduje v Božím svatostánku. Zde holubička vyslaná Noemem, aby zjistila, zda bouře ustala, nachází větévku olivy - znamení, že nalezná pevnou zem uprostřed vod a bouří tohoto světa. Ach, Ježíši, kéž bych znala více úryvků jistě v Písmu obsažených, na kterých bych vyložila tento pokoj duše. Ach, můj Bože, víte, jak je pro nás důležitý, učiňte, aby ho křesťané toužili najít a pro vaše milosrdenství prosím, abyste ho neodňal těm, jimž byl vámi dopřán. Vždyť než jim konečně bude dopřáno pravého pokoje a přivedete je tam, kde jim ho nikdo nemůže vzít, je třeba stále kráčet životem s bázni. Když říkám pravý pokoj, nechci říci, že tento je falešný, ale že je stále ještě možné upadnout do předchozího válčení, jestliže se sami Bohu vzdálíme.

14 Co zakouší tyto duše při pomýšlení, že by mohly přijít o tak veliké dobro? Vede je to k větší opatrnosti a vytěžit co lze z vlastní slabosti, aby vlastním zanedbáním nepřišly o žádnou příležitost, jak se více zalíbit Bohu. Čím více se cítí obdařeny Božími dary, tím více sobě nedůvěřují a obávají se sebe samých. A protože tváří v tvář jeho velikosti lépe nahlédly vlastní bídu a odhalily tíhu vlastních hříchů, často se neodvažují ani pozdvihnout oči, jako celník v evangeliu. Jindy přivolávají smrt, aby už konečně nabyly trvalé jistoty, ale hned zas hnány láskou k Bohu v nich převládne chuť do života, aby mu mohly sloužit a, jak bylo řečeno, odporoučejí se s důvěrou ve všem, co se jich týče, do Božího milosrdenství. Někdy jsou tak obtěžkány milostmi, že se bojí, aby neztroskotaly, tak jako klesají ke dnu příliš naložené lodě.

15 Říkám vám, sestry, že nejsou zbaveny těžkostí, ale neznepokojují se jimi a nepřichází proto o pokoj a ony bouře přechází rychle a opět se navrací vlídné počasí, neboť Pánova přítomnost jim dává na to vše zapomenout. Ať je vždy požehnán a chválen vším stvořením, amen.